

Gnesen. 85.
 Gardien. 168.
Hieracen. Exemptionis. 338.
 Hieracen. Visitationis. *ibid.*
 Hortana. *Jurium parochial.* 217.
 Hortana. 268.
 Hortana. 269.
 Hortana. 272.
Jannen. *Jurisdictionis.* 62.
 Jannen. *Jurisdictionis.* 67.
 Juvenacen. *Administrationis.* 200.
 Juvenacen. 203.
 Juvenacen. *Administrationis.* 204.
Lancianen. *Confraternitatis.* 16.
 Lancianen. 93.
 Latinen. *Decretor. synodal.* 153.
 Latinen. 237.
 Leodien. 147.
 Leodien. 164.
 Lucana. *Juris deferendi crucem.* 24.
 Lucana. *Funerum.* 59.
 Lucana. *Legati pii.* 127.
 Lucana. 271.
 Lunen. *Sarzanen. Præminent.* 86.
 Lycien. *Claustra.* 254.
Maceraten. *Jurium parochial.* 42.
 Maceraten. 117.
 Maceraten. *Uensillum.* 130.
 Mantuana. *Applicat. sacrificii.* 34.
 Mantuana. 99.
 Marsicen. *Oratorii.* 236.
 Mazarien. 118.
 Mediolanen. *Reductionis missar.* 30.
 Mediolanen. *Oneris missarum.* 41.
 Mediolanen. *Quarta funeraria.* 138.
 Mediolanen. *Quarta funeraria.* 146.
 Mediolanen. *Censurarum.* 180.
 Mediolanen. *Celebrationis miss.* 198.
 Melevitana. *Jurisdictionis.* 71.
 Melphiten. 63.
 Montis alti. 307.
 Montis alti. 390.
 Montis alti. 309.
 Montis alti. *Visitationis.* 328.
 Montis alti. *Visitationis.* 331.
 Montis Falisci. 77.
 Montis Marani. *Servitii eccles.* 66.
Naulen. *Visitationis.* 300.
 Neapolitana. *Capellania.* 83.
 Nerithonen. 329.
 Nicien. *Matrimonii.* 291.
 Nicien. *Capellania.* 337.
 Novarien. *Funerum, & Jurisdic.* 5.
 Novarien. *Aggregationis.* 33.
 Novarien. *Aggregationis.* 45.
 Novarien. 74.
 Novarien. 121.
 Novarien. *Juris visitandi.* 292.
 Nullius Altamuræ. *Conservatorii, & Exemptionis.* 23.
 Nullius, seu Farsen. *Reparationis ecclesie.* 53.
 Nullius, seu Montis Casini. *Distribution. subsidiarum dotalem.* 133.
 Nullius, seu Montis Casini. *Distrib. subsidiarum dotal.* 135.
 Nullius, seu Messanen. *Juris convocandi synodum.* 216.
 Nullius, seu Farsen. *Distributionum quotidianarum.* 222.

Nullius, seu Nonantulana. *Jurium parochialium.* 165.
 Nullius Forumpompilii. 334.
 Nullius S. Benigni. *Nullitatis Matrimonii.* 339.
 Nullius, seu Sublacen. *Funer.* 361.
 Nuscana. *Funeris.* 134.
 Nuscana. *Sepultura.* 195.
 Nuscana. 315.
Omolocen. *Jurisdictionis.* 311.
 Ordinis S. Francisci. 72.
 Ordinis Minimor. *Quarta funer.* 161.
 Ordinis Minimor. *Quarta funer.* 187.
 Ordinis Minimor. *Quarta funer.* 189.
 Oritana. *Funerum.* 128.
 Oveten. *Coadjutor. & distribut.* 230.
Pampilonen. *Juris questuan.* 238.
 Papien. *Juris deferendi crucem.* 6.
 Papien. *Juris deferendi crucem.* 13.
 Papien. 31.
 Papien. *Subsidii dotalis.* 145.
 Papien. *Oneris missarum.* 170.
 Papien. 257.
 Perusina. *Ordinationis.* 152.
 Perusina. *Cathedratici.* 191.
 Phiraonen. *Jurisdictionis.* 167.
 Pientina. 142.
 Pientina. *Remissionis onerum.* 143.
 Pientina, seu Ilcinen. *Ordinat.* 163.
 Piennen. *Theologali.* 354.
 Piennen. *Canonicatus Theologali.* 360.
 Pisaren. *Catum reservatorum.* 366.
 Pisaren. *Cameriatus.* 367.
 Placentina. 105.
 Policastren. 106.
 Portalegten. 48.
 Portucallen. *Visitationis.* 2.
 Portucallen. 111.
 Pragen. *Jurisdictionis.* 3.
 Pragen. *Jurisdictionis.* 11.
Ravennaten. *Visitationis.* 144.
 Ravennaten. *Applicationis missarum.* 208.
 Ravennaten. *Distributionum quotidianarum.* 231.
 Ravennaten. *Altaris.* 275.
 Reatina. 89.
 Regien. *Visitationis.* 308.
 Romana. *Capellania.* 36.
 Romana. *Capellania.* 54.
 Romana. 116.
 Romana. *Distributionum.* 136.
 Romana. *Oneris missarum.* 148.
 Romana. *Capellania.* 156.
 Romana. *Reductionis oneris M.* 160.
 Romana. *Uensillum.* 196.
 Romana. *Uensillum.* 227.
 Romana. *Fructuum Canonici.* 241.
 Romana. *Reductionis legator.* 312.
 Ruben. *Habitus Talaris.* 12.
 Ruben. *Expensarum.* 179.
Sabinen. *Funerum.* 181.
 Sabinen. *Jurium parochial.* 247.
 Salamantina. *Erectionis.* 273.
 Salernitana. *Edictorum.* 154.
 Salutarum. *Juris visitandi.* 322.
 Sancti Marci. 47.
 Sancti Severini. *Cathedratici.* 221.
 Sardinia. *Jurisdictionis.* 11.
 Savonen. *Jurium parochialium.* 17.
 Savonen. *Jurium parochialium.* 18.
 Savonen. *Jurium parochial.* 19.

Savonen. *Jurium parochial.* 20.
 Savonen. *Jurium parochial.* 21.
 Savonen. 76.
 Savonen. 90.
 Senen. *Celebrationis, & applicationis missæ conventualis.* 345.
 Senen. *Jubilationis.* 350.
 Senogallien. *Missarum.* 157.
 Senogallien. *Juris sepeliendi.* 224.
 Sorana. *Funerum.* 68.
 Spoletana. 65.
 Spoletana. *Juris visitandi.* 140.
 Spoletana. *Juris questuandi.* 244.
 Spoletana. 250.
 Squillacen. *Celebration. missar.* 365.
 Squillacen. *Celebrat. missarum, & functionum conventualium.* 362.
 Suessana. *Servitii chori.* 183.
 Suessana. *Jurium parochial.* 194.
 Sypontina. *Servitii ecclesie.* 174.
Tarentina. *Beneplacii Apost.* 258.
 Tarraconen. *Ordinationis.* 239.
 Tautinen. *Celebrationis missæ quotidianæ.* 296.
 Teanen. 126.
 Tiburtina. 115.
 Tolentina. *Cathedratici.* 226.
 Tolentina. *Servitii chori, & missæ conventualis.* 229.
 Tolentina. *Juris sepeliendi.* 304.
 Toletana. *Jurisdic.* 363.
 Tranen. *Juris funerandi &c.* 388.
 Tridentina. 335.
 Trivicana, seu Tricarien. 102.
 Trojana. *Funerum.* 3.
 Trojana. *Funerum.* 166.
 Tudertina. *Capellania.* 25.
 Tudertina. *Procuratoris.* 188.
 Tudertina. *Jurisdictionis.* 253.
 Turritana, seu Bossanen. *Jurisdictionis.* 9.
 Turritana. 78.
 Turritana. 79.
 Tusculana. *Funerum.* 177.
 Tusculana. *Reparat. ecclesie.* 210.
 Tusculana. *Reparat. ecclesie.* 213.
 Tusculana. *Juris tumulandi.* 310.
Valven. seu Sulmonen. 119.
 Vasonen. 293.
 Veliterna. 60.
 Veneta 50.
 Verellen. *Jurisdictionis.* 185.
 Verulana. *Oratorii.* 186.
 Ugentina. *Ordinum.* 262.
 Ugentina. *Celebrat. missarum.* 281.
 Ugentina. *Legati.* 282.
 Viennen. *Jurium parochial.* 88.
 Viennen. *Jurium parochial.* 112.
 Viglevanen. *Funerum.* 259.
 Viglevanen. *Funerum.* 266.
 Viglevanen. *Capellania.* 358.
 Viterbien. *Visitat. Sacr. Liminum.* 61.
 Viterbien. 245.
 Viterbien. 255.
 Viterbien. *Capellania.* 264.
 Ulixbonen. *Occidental.* 64.
 Volaterrana. 95.
 Urbanien. *Claustra.* 286.
 Urbeveta. 206.
 Urbis. 73.
 Urgellen. 109.
 Uritana. 107.
 Wormatien. *Jurisdictionis.* 278.
 Wormatien. *Jurisdictionis.* 279.

INDEX GENERALIS
 RERUM OMNIUM PRÆCIPUARUM,
 QUÆ IN TOTA AD M. R. P.
 F. LUCII FERRARIS
 PROMPTA BIBLIOTHECA
 CONTINENTUR,

Itemque in nov. add. & not. à Rom. Censoribus in altera, & in hac postrema editione adjectis docentur, & complectuntur.

Ea omnia, quæ in hoc Indice sine hisce verbis in nov. add. vel in not. vel in not. noviss. invenies adnotata, ad Auctorem pertinent.

ABBATIA quæ sit? Vide verb. Affinitas, art. 1. sub num. 15.

ABBAS.

Abbas nomen quid signet, ac in quotuplic differentia extent Abbas? Vide verb. Abbas à num. 1. ad 12.
 Tres sunt species Abbatum, quarum singularum qualitates vide in nov. add. num. 1. & seqq.
 Abbas semel benedicti cum usu birreti, si transferantur ad aliam Abbatiam cum usu mitræ, non indigent alla benedictione; *ibid.* n. 13. & verb. Resolutiones Sac. Cong. in hoc volumine.
 Ista benedictio non est de essentia nec simpliciter necessaria, ad hoc, ut Abbas ea, quæ sunt Ordinis, & sui officii, exercere possint; est nunc attendendum decretum Alex. VII. & constitutio Benedicti XIII. *ibid.* à n. 14. ad 19. Atque nisi tunc humiliter benedictionem postulaverint, vel apostolico fulciantur privilegio, præfata munia exercere nequeunt. Vide notam noviss. ad n. 19.
 Num dari possint Abbates exempti nativæ exemptione; Vide nov. add. num. 49.
 Abbates ecclesie secularis, & ab Ordinario exemptæ ac Sedi Apostolicæ immediate subjectæ, usum mitræ habentes, dum in sua Abbatiali ecclesia divinis solemniter intersunt, possunt, absente Episcopo, suos Canonicos assumere ad sibi assistendum, & eamdem in eos Jurisdictionem exercere, quam Episcopus exercet in suos; *ibid.* num. 20.
 Quenam facultates competant, & quæ sit potestas Abbatibus tertie speciei; Vide nov. add. n. 60. & seqq.
 Abbates, & alii quicumque, quantumvis exempti, intra fines alicujus diocesis existentes, etiamsi nullius diocesis, vel exempti esse dicantur, non possunt sibi non subditis tonsuram, & Minores Ordines conferre; *ibid.* num. 21. 22. 23.
 Quando autem possint suis non Subditis, tonsuram, minoresque ordines conferre, & quando irrita sit talis collatio facta sibi non subditis. Vide *ibid.* ad numer. 21. & ad num. 23.
 Abbates licet in Parochos, & parochianos jurisdictionem habeant quasi episcopalem privative ad Episcopum, nequeunt suis subditis secularibus literas dimissorias ad Ordines suscipiendos concedere; *ib.* n. 24. & verb. Ordo, art. 3. n. 3. & 50. ac *ibid.* n. 51. constat nec ipsis Abbatibus ab Ordinariis dimissorias posse dirigi.

Immo neque Episcopus, cui commendatum est monasterium exemptum, potest sibi seculares subditos ratione dicti monasterii ordinare, nec tanquam Abbas, nec alius Prælati loci potest subditis secularibus nullius diocesis concedere literas dimissorias, sed Episcopus vicinior; *ibid.* num. & verb. Ordo, loc. cit.
 Abbates, & alii Prælati habentes Jura quasi episcopalia, si non habeant Jus congregandi synodum, & in ea Examinatores eligendi, non possunt indidere concursum pro parochialibus ecclesiis vacantibus, bene vero, si tali jure fruuntur; *ibid.* n. 27. 28. ac verb. Concursus, art. 1. num. 7. 8.
 An Abbates, & alii Prælati Jura episcopalia habentes gaudeant facultate dispensandi, & absolvendi, concessa Episcopis à Tridentino? Vide verb. Irregularitas, quoad ejus dissolutionem, & dispensationem, art. 3. num. 13. & seqq.
 Abbates, & alii Prælati Jurisdictionem quasi episcopalem habentes, quoad usum Pontificalium, & quoad benedictiones, indulgentias, & alia, tenentur servare formam præscriptam in decreto generali Sac. Congr. Rit. ab Alexandro VII. approbato, & assertur cum suis declarationibus; *ibid.* num. 30. 31.
 Abbas exemptus non potest ab Episcopo excommunicari ex ejus ordinaria auctoritate, & Abbat Regulari non habenti Jurisdictionem quasi episcopalem, nec territorium separatam, concedi non solet Indultum consecrandi ecclesias noviter edificatas, *ib.* n. 32. 33.
 Dantur Abbates tertie speciei pro fictionem, quibus non est territorium cum Clero & Populo; Vid. in verb. Abbas in nov. add. num. 67.
 In Abbate exempto pro amissione exemptionis centenariam concurrere opus est; *ib.* in nov. add. n. 68.
 Abbas, & Abbatia S. Elie Terræ Carbonis non est Nullius, nec habet territorium separatam, & Jurisdictionem quasi episcopalem; *ibid.* num. 34.
 Abbatibus etiam benedictis præcedunt Canonici capitulariter, & processionaliter procedentes; Vide verb. Canonicus, art. 7. num. 10.
 Abbat non conceditur benedicere per vias; Immo Abbates neque possunt per ecclesiam incedentes benedicere populis, quamvis pleno Jure subjectis; Vid. verb. Benedictio, art. 2. num. 9. 10.
 Abbates abusive vocantur simplices Clerici; Et in Urbe lepide distinguuntur in duas species, quæ explicantur; Vide verb. Vestis, num. 21.
 Abbates & alii exempti, quibus usus pontificalium est à

Sede Apostolica concessus, in provincialibus conciliis & episcopalibus synodis quibusnam mitris uti possint; *ibid. in add. Auct. n. 35.*

Itemque Abbates & Praelati non exempti, sed qui usum Pontificalium habent; *ibid. in add. Auct. n. 36.*

Varia stabilita circa praedictam Abbatum inter Monachos Ruthen, S. Ord. S. Basilii, & Proto Archimandritas; *ibid. in add. Auct. n. 37.*

Abbates habentes jus mitrae & baculi, etiam Titulares & Commendatarii sint, sive Seculares sive Regulares praecedunt in synodo Canonici etiam cathedralis capitulariter non intervenientibus; *ibid. in add. Auct. n. 38.*

Inter Abbates vero praecedit qui dignitate prior sit assecutus; *ibid. in add. Auct. n. 39.*

Abbates, qui habent Jurisdictionem quasi episcopalem, habent suffragium in Concilio Provinciali ac subscribunt, & jus quoque habent interveniendi Conciliis Generalibus; *ibid. in add. Auct. n. 39.*

Nullum Episcopi exercere possunt Jurisdictionis actum in Parochos & parochianos in quos Abbates & alii Superiores Regulares Jurisdictionem spiritualem & temporalem habeant, nisi tamen Episcopi alia de causa ac titulo sint in quasi possessione majoris juris; *ibid. in add. Auct. n. 40.*

Componitur ac terminatur controversia jurisdictionis, quae erat inter Abbatem Commendatarium Crypte Ferrariae, & Episcopum Tusculanum; *ibid. in add. Auct. n. 40.*

Restringitur jurisdictio Abbatis Farsensis, & quomodo; *ibid. in add. Auct. n. 42.*

Quomodo, quando, & quales Abbates teneantur visitare Limina SS. Apostolorum; *ibid. in add. Auct. n. 43.*

Quomodo, & coram quibus jurare Abbates hujusmodi debent, se Apostolorum Limina visitasse; *ibid. in add. Auct. n. 44.*

Abbat Generali Monachorum S. Hieronymi Benedicti XIV. Indultum concessit interveniendi Capellis Pontificis; *ibid. in suppl. Auct. n. 45.*

Abbatia Fuldensis erecta est in episcopatum ab eodem Pontifice; *ibid. n. 46.*

Abbates alii tertiae speciei, eorumque origo; *Vid. n. 48.*

ABBATISSA.

Nulla Monialis potest eligi in Abbatissam, seu Priorissam, quae non habeat annos quadraginta completos aetatis, & annos octo saltem professionis Regularis; *Vide verb. Abbatissa 1. & 2.*

Varia tamen fuit ecclesiae disciplina circa aetatem, quae in Abbatissa concurrere debet; *Vide ibid. in nov. add. n. 70.*

Si non reperiretur in monasterio monialis quadrageneria, quanam eligi posset; *ibid. n. 3. ad 5.*

Si in monasterio reperiretur una sola habens aetatem requisitam a Concilio, ipsa debet eligi, nisi esset penitus inhabilis ex alio capite; nec potest eligi alia, quae deficiat a dicta aetate, aut tempore per solum mensem, licet sit habilior illa, quae habet requisitam aetatem, & tempus; *ibid. n. 6. 7.*

Item non potest in Abbatissam eligi illegitima, corrupta, publice poenitentia, vidua, caeca, surda, nec tercia soror, viventibus aliis duabus sororibus; *ibid. n. 8. ad 14.*

Ex dispositione Concilii Trident, necesse est, ut ea quae in Abbatissam eligenda est, octo post professionem annos in eodem monasterio vixerit; *ibid. in nov. add. n. 70.*

Num electio Abbatissae, quae justam aetatem vel legitimum vitae tempus in eodem monasterio non expleverit, irrita ipso jure sit, an rescindenda; *ibid. in nov. add. n. 71.*

Soror potest eligi in Abbatissam immediate post aliam sororem; Si vero alicubi per statutum contrarium prohiberetur, tale statutum esset observandum; *ibid. n. 15. 16.*

Plura specialia sancta sunt in electione Abbatissae; *ibid. in nov. add. n. 76.*

Abbatissae electio debet fieri per vota secreta; & si vota non sint secreta, electio est nulla, etiam si ignorantia vota non exhibeat secreta; *ibid. n. 17. 18. & 19.*

Abbatissae electio remanet canonica per vota secreta, licet Praeses electionis accipiat voce ore tenus exhibita, praesentibus duobus, vel tribus probatis viris, qui vota audiant, & novent; *ibid. n. 20. & 21.*

In electione Abbatissae de Jure communi habent vocem activam omnes Moniales chorales professae ejusdem monasterii, in aliquibus tamen Religionibus & monasteriis de jure specialium suarum constitutionum vocem non habent, nisi post aliquot annos professionis; *ibid. n. 22. & 23.*

Si reperitur aliqua Monialis infirma, quae nollet renuntiare Juri suo, quid agendum? *Vide ibid. n. 25.*

Si in aliquibus monasteriis vigeret consuetudo, quod etiam conversae in tali electione votarent, essent manuteneandae; *ibid. n. 25.*

Abbatissae electio si fiat per schedulas, & in aperitione scrutini reperiantur plures schedulae, quam sint vocales, adhuc electio erit valida, si dempsit superfluis, remanet adhuc major pars; *ibid. n. 26. & verb. Electio, art. 4. n. 27.*

Valida, & Canonica est electio, quoties major pars Capituli Monialium concurrat in unam; at pro Abbatissis Ord. Cassinens. duae ex tribus partibus requiruntur; *ibid. n. 27. & 28.*

Nec Episcopus, nec alius Superior potest fere suffragium in electione Abbatissae, quamvis vota Monialium essent paria, & Moniales in electione non concordarent; Et tunc quid agendum? *ibid. n. 26. & 30.*

Praelati Regulares tenentur significare Ordinario diem electionis Abbatissarum sibi subjectarum, ut per se, vel per alium possit intervenire, si velit, & ipsum expectare, si expresse declaraverit, velle per se vel per alium intervenire; aliter posset Superior Regularis valide ad electionem procedere; *ibid. n. 31. & 32.*

Assignantur quae Episcopus, seu Vicarius ad rem non potest & subjungitur nullatenus posse seingere in Confirmationibus; *ibid. n. 37. & 38.*

Electio Abbatissae debet publicari statim ac secuta est, significandum quos suffragia habuerit ipsa, & quot aliae Moniales; Quo praestito, si statim opponant se elegerit aliam, quid agendum; *ibid. n. 39. & 40.*

Moniales non possunt electionem Abbatissae compromittere in Episcopum, vel alium Praelatum; *Vide ibid. n. 41. & verb. Electio, art. n. 29.*

Nec potest Moniales concurrere cum alia ad Abbatissatum cedere votum suum Superiori Praesidentem electioni, ut illud eimetipsi redonet ad superandam aemulam in votis; *ibid. n. 42.*

Electio, ut sit valida, requirit, ut in ipsam concurrat saltem major pars Capituli; sufficit autem quicumque excessus ultra medietatem, quamvis esset solum unius medii voti; *ibid. n. 43. & 44.*

Electio, ut sit valida, nedum debet esse facta a majori parte Capituli, sed etiam a saniori; & quae etiam sit major; *ibid. n. 45. 46. & 47.*

Dummodo major pars non elegerit scienter indignam, & haec quae sit; *ibid. n. 48. & 49. & verb. Electio, art. 4.*

Electio facta a minori parte Capituli, non solum invalida est, sed insuper per subsequentem consensum aliarum ratificari non potest; ac datur quae sit capituli pars saniori, & quae talis in dubio praesumenda sit; *ibid. n. 50. ad 52.*

Num in electione Abbatissae perpetuae locum habeat forma cap. Quia propter de Elect. *ib. in nov. add. n. 75.*

Constitutio Gregorii XIII. *Expositio debitum* non habet locum in electione Abbatissarum extra Italiam, neque in Collegiis Oblatarum; *ibid. in nov. add. n. 78. ad 79.*

Abbatissae non possunt durare in officio Abbatissatus ultra triennium, & eo elapso, debent vacare

per integrum triennium a die finiti regiminis inchoandum; & inde ad rem plura, quae exhibentur; *ib. n. 53. ad 57.*

Abbatissa propter juramentum fidelitatis praestandum Domino seculari causa feudi sui monasterii poterat licite exigere, si id per Procuratorem praestare nequirit, sed nunc secus; *ibid. n. 58. & 59.*

De potestate Ordinaria Abbatissae; *ib. in nov. add. n. 11.*

Abbatissa, quamvis non habeat facultatem commutandi ac dispensandi in votis suarum Monialium, habet tamen facultatem ea irritandi, & praecipendi in virtute S. Obedientiae, & in conscientia obligare; *ibid. n. 60. 61. & in verb. Votum, art. 2. n. 41.*

Abbatissa potest instituire beneficia, & capellanias conferre, nominare, & instituire Parochum, quem Ordinarius approbaverit idoneum; *ib. n. 62. & 63.*

Potest etiam Abbatissa, cum legitima causa privare Clericos sibi subiectos beneficiis jam illis collatis, non tamen proprie suspendere, ut nec interdiceret, aut excommunicare, nec proprie dispensare, benedicere, vel praedicare; *ibid. n. 64. ad 69.*

Abbatissa consumens, vel expendens dotem supranumerariam sine licentia Sac. Congr. suspenditur ab officio; & si non sit amplius in officio, punitur aliis poenis; *Vide verb. Moniales, art. 2. n. 44.*

Abbatissae benedicendo quae requisita habere teneantur? *Vide verb. Benedictio, art. 3. n. 9. & 10.*

Quoad electionem Abbatissarum observanda sunt novissima decreta edita a Sac. Congreg. Concil. *Vide verb. Electio, art. 4. n. 100.*

Num Abbatissa capax sit exemptionis tertiae speciei; *ibid. in nov. add. n. 80. & seqq.*

Si Abbatissa secundae & tertiae speciei jus habeat conferendi beneficia, minime jus habet destituendi, & muldandi Clericos & Beneficiatos; *ibid. in nov. add. n. 15.*

Alia vid. hoc tom. 10. In Appendic. decret. in Tyburtina. Wormatiens. Jurisdictionis.

Abbatissarum nomine donantur Priorissae Ord. Praed. *Vid. Suppl. Auct.*

ABBREVIATORES.

Abbreviatores unde dicti, ac quid recipere possint? *Vide verb. Abbreviatores, num. 1. & 2.*

De Abbreviatorum institutione; *ib. in nov. add. n. 9.*

Abbreviatores alii sunt de majori, alii de minori Parco; *ibid. in nov. add. n. 10.*

Officium Abbreviatorum de Parco majori; *ib. in nov. add. n. 11. & 12.*

Abbreviatoribus de Parco majori conceditur usus Redimiculi galeri, vulgo Cordone coloris violacei, etiam dimisso Officio; *ibid. verb. Insignia in add. Auct.*

Abbreviatores admittuntur per gradus a majori ad majorem Parcum, eorum officia sunt compatibilia cum aliis Curiae officiis, & resignabilia; *ibid. n. 11.*

In Collegio Abbreviatorum de Parco majori septem antiquiores majora percipiunt emolumenta; *ibid. in nov. add. n. 13.*

Antiantas in Collegio Abbreviatorum de Parco majori non ab exercitio, sed ab admissione desumitur; *ibid. in nov. nos. n. 14.*

Abbreviatores quibus fruatur privilegiis; *ibid. n. 4. ad 8. & Suppl. Auct.*

ABAVUS, & Abavia qui sint? *Vide verb. Affinitas, art. 1. sub n. 15.*

ABEL ubi genitus, & quo mundi anno? *Vide verb. Mundus, num. 48.*

ABIGEATUS quid sit? *Vide verb. Furtum, num. 14. & 15. & verb. Abigeatus in nov. add.*

Abigeatus ex numero subtrahit pecoris, & ex loco estimatur; *Vide verb. Abigeatus in nov. add.*

Abigeatus poena quae sit? *Vide verb. Poena, art. 2. numer. 29. & verb. Abigeatus in nov. add.*

Hodie poena Abigeatus est arbitraria, & circum-

stantia pensantur, neque raro reducit ad poenam extraordinariam. *Vide verb. Abigeatus in nov. add.*

Quomodo legenda sit lex ult. ff. de Abigeis. *Vide verb. Abigeatus in nov. add. n. 9. & 10.*

ABJURANTES.

Sacerdotes seculares abjurantes de levi non impediuntur exercere Ordines, & Sacramenta ministrare, ac fidelium Confessiones audire, secus in abjurante de vehementi; *Vide verb. Abjurantes, n. 1. & 2.*

Regulares abjurantes etiam de levi inhabiles ad omnes Religionis suae gradus, & officia redduntur; *ibid. n. 3.*

Abjurantes de vehementi haeresi, de qua fuerant accusati, vel vehementer suspecti, si postea cadant in eam realiter, & plene probetur, tractantur quadam Jurisdictione ut relapsi; *ibid. n. 4.*

Abjurantes haeresim formaliter, si postea receperint haereticos, donec eis munera, vel impendantur favores, si non possint excusari, quod id fecerint ob alium motum, tractantur ut relapsi; *ibid. n. 5.*

ABJURARE verbum, quoque judiciale est; *Vide verb. Abjurantes in nov. add. n. 6.*

ABJURATIONEM facere omnes haeretici tenentur. *Vide verb. Abjurantes in nov. add. n. 1.*

De differentia & requisitis abjurantis; *ibid. in nov. add. n. 2. & 3.*

Quinam fuerit antiquus abjurantis mos; *ibid. in nov. add. n. 4.*

Nonnulli ex Novatianis ultra abjuracionem Christum recipiebant; *ibid. in nov. add. n. 5.*

ABNEPOS quis sit, & quae Abneptis? *Vide verb. Affinitas, art. 1. sub n. 11.*

ABORTUS.

Quid sit Abortus, a quonam dicatur, unde differat ab abortu, & quando evenire & committi judicetur; *Vide verb. Abortus in nov. add. n. 13.*

Abortum dolo malo factum gravissime puniunt videmus apud plerasque gentes; *ibid. in nov. add. n. 14.*

Apud Romanos abortus dolo malo factus non ita severe puniebatur, & ratio; *ibid. in nov. add. n. 15. & seqq.*

Contra procuratores, consulentes, & quomodocumque concurrentes ad abortum, nedum fetus animati, sed etiam inanimati, edita est rigidissima constitutio a Sixto V. quae affertur cum Gregorii XIII. modificatione; *Vide verb. Abortus, n. 1. ad 4.*

Omnes poenae a Sixto V. statuae una cum poena ab utroque Jure contra homicidas voluntarios inflictas remanent in suo robore, & adhuc hodie incuruntur a procurantibus abortum fetus jam animati, & ab iis, excommunicatione excepta, nemo dispensare & absolvere potest, nisi Summus Pontifex; *ib. n. 5. & 6.*

Approbantes, seu ratum habentes abortum suo nomine factum, omnes supra recensitas poenas incurunt, si ratum habeant, & approbent ante factum, minime vero si post; *ibid. n. 7. & 8.*

Procurantes abortum fetus evadunt Irregulares, etiam in dubio an fetus sit animatus; & est irregularitas reservata Pontifici; non gaudet immunitate Eccles. & hac in re damnatae propositiones afferuntur; *ibid. n. 9. ad 12.*

Quanam sit Sixti V. constitutio circa abortus dolo malo commissos, & partuum abactiones; *ib. in nov. add. n. 24.*

Gregorius XIII. modum dedit Sixti V. constitutioni circa abortus arte paratos; *ib. in nov. add. n. 25.*

Non una est Doctorum sententia, quanam poena sit puniendus ille, qui abortionis poculum dedit, abortu non sequuto; *ib. in nov. add. n. 26.*

Variae a Jure communi statuae poenae contra parantes abortus; *ib. in nov. add. n. 27.*

Utrum mulieri morbo aliquo cum vitae periculo laboranti Medicus praebere possit abortus poculum;

ut salva sit; *Ibidem in nov. addit. num. 28. & seqq.*

ABSENS quoad electionem.

Absens vocari debet ad Electionem, vel per Nuntium, vel per Epistolam, ubi locus est certus; Ubi vero est incertus debet vocari per Edictum; *Vide verb. Absens art. 1. n. 1. & 2.*

Absens non potest suffragium suum dare per literas, & legitime impeditus de iure comm. potest idem dare per Procuratorem, & circa hunc quaedam superadduntur; *Ib. num. 3. ad 7.*

De Jure particulari, maxime penes Regulares, attendendæ, & observandæ sunt speciales consuetudines, & propriæ constitutiones cujuslibet Religionis, Capituli, seu Conventus; *Ib. n. 8. & 9. & alia. Vide verb. Electio.*

Quæ differentia sit inter absentes quoad Electionem Prælati, ex cuius obitu viduata sit ecclesia, & electionem dignitatum ecclesiarum cathedralium, & collegiatarum; *Vide verb. Absens art. 1. in nov. add. n. 10.*

Ad electionem, in qua servari debet forma capituli. Quia propter, de Elect. vocandi sunt absentes, qui in eo morantur loco, unde intra statutum electionis tempus commode venire possunt; *Ib. in nov. add. num. 11.*

Quinam censeri debeat locus ille, unde quis commode venire valeat; *Ib. in nov. add. n. 11.*

Quando possit is, qui abfuturus est, statuere aliquem de Capitulo, qui suffragium suo nomine ferat contingente Prælatuæ Vacatione; *Ib. in nov. add. n. 12.*

ABSENS quoad chorum.

Absens Beneficiatus, ut fructus & distributiones lucratur, duo requiruntur, scilicet justa causa absentie, & licentia Ordinarii, non autem Capituli; *Vide verb. Absens art. 2. n. 1.*

Causa justæ absentie est quælibet vera infirmitas, pro qua venit etiam cæcitas, non vero surditas, & alia; *Ib. n. 2. ad 8.*

Distributiones à Canonicis absentibus amissæ debentur Canonicis interessentibus, & etiam Canonicis Jubilatis vigore Indulti, etiamsi choro non intersint, quatenus eis non obstat statutum, vel consuetudo contraria ecclesie, etiamsi distributiones essent auctæ post obtentam Jubilationem; *Ib. n. 9. ad 11.*

Et istæ fallentiæ Canonicorum absentium debentur etiam Canonicis, qui Papæ, vel Cardinalibus inserviunt cum Indulto percipiendi distributiones pro diebus, & horis, quibus actualiter in tali servitute occupantur; *Ib. num. 12.*

Episcopus semper abesse censetur à Choro ex legitima causa; *Ib. in nov. add. n. 14.*

Episcopus Canonicis numquam propter absentiam amittit fructus & distributiones; *Ib. in nov. add.*

Absentes à Clero ratione servitii quod præstant Episcopo, habentur pro presentibus; *Ib. in nov. add. n. 15.*

Quodnam servitium præstari debeat Episcopo, ut Canonicus absens habeatur pro presente in choro; *Ib. in nov. add. n. 17.*

Quænam persone de choro assumi possint ab Episcopo pro suo servitio, ut absentes habeantur pro presentibus; *Ib. in nov. add. n. 18. & seqq.*

Qui præstant servitium Episcopo, habentur pro presentibus in choro quoad fructus Præbendæ, etsi revera absint; *Ib. in nov. add. n. 24.*

Diversæ sententiæ circa participationem distributionum pro his, qui servitio Episcopi addicti, licet absentes, habentur pro presentibus, recensentur; *Ib. in nov. add. n. 25. & seqq.*

Quid requiratur, ut Episcopo possit, assumendo aliquem ad suum servitium, facere, ut in choro pro presente habeatur; *Ib. in nov. add. num. 28.*

Alia vide verb. Beneficiatus, verb. Canonicus, verb. Distributiones, verb. Residentia.

ABSENS quoad judicia.

Absens nemo potest judicari, nec condemnari, nisi sit contumax, & tunc potest judicari, & condemnari; *Vide verb. Absens, art. 3. n. 1. & 2.*

Absente parte contumaci, etiam lite non contestata potest causa terminari; *Ib. n. 3.*

Quando absentes eriminum vel condemnari de jure civili nequiverint; *Ib. in nov. add. n. 4.*

Quando absentes citandi edictis fuerint, & bonæ eorum adnotanda; *Ib. in nov. add.*

Quando ob contumacem absentiam bona cedant, quando non; *Ib. in nov. add.*

ABSENS quoad absolutionem à peccatis, & censura.

Absens non potest confiteri per Nuntium, vel per literas, nec per literas absolvi; *Vide verb. Absens, art. 4. n. 1. & 2.*

Valida est Confessio, si per literas poenitens mittat peccata Confessario absenti, qui ea legat, & hinc factus præsens dicat: *Accuso me de peccatis illis, que scripsi, & peto absolvi;* Sicuti etiam si præsens peccata scripta det Confessario legenda, & postea dicat &c. Non est tamen hoc faciendum sine rationabili causa; Immo multi volunt hoc extra casum necessitatis esse illicitum. *Ibid. num. 3. & 4.*

Reprehenditur Auctor à novo Correctore; *Ibid. in Nota.*

Absens etiam invitus extra Confessionem Sacramentalem potest absolvi à censuris, & ab Irregularitate dispensari; *Ibid. num. 5.*

ABSOLUTIO à quibus, & de quibus dari possit, vel non.

Episcopi non possunt absolvere à casibus, & censuris publicis reservatis Summo Pontifici; possunt tamen absolvere à casibus occultis reservatis Summo Pontifici; *Vide verb. Absolutio art. 1. num. 1. ad 5.*

Impeditus personaliter adire Pontificem, vel in perpetuum, vel ad longum tempus, possunt Episcopi directe absolvere pro utroque foro, etiam ab omnibus casibus publicis reservatis Papæ à Jure, aut ab homine, etiam hæresis, &c. cum ea tamen advertentia, quæ hic datur; *Ibid. num. 6. 7.*

Assignantur, qui in Jure censentur legitime impediti adire Pontificem, ac ad id dantur quatuor versiculi, qui enucleantur; *Ibid. num. 8. ad 25.*

Impediti personaliter adire Pontificem, non tenentur mittere Procuratorem, vel scribere ad S. Penitentiarium pro obtinenda absolutione à casibus; & censuris Papæ reservatis; *Ibid. num. 26.*

Si impediti adire Pontificem sint etiam impediti adire Episcopum, probabilis non possunt à casibus publicis reservatis Papæ absolvi in foro conscientie à Parocho, aut alio Confessario; Sicuti etiam impediti adire Episcopum pro casibus diocesanis sibi reservatis publicis, non possunt absolvi ab inferiori extra casum necessitatis. *Ibid. num. 27. 28.*

Prælati Regulares, uti Generales, & Provinciales, possunt absolvere suos subditos ab omnibus casibus, à quibus possunt Episcopi absolvere suos subditos etiam ab omnibus casibus in Bulla Cœnæ contentis, quinque solum exceptis, qui assignantur: Quinimmo dumtaxat excepto homicidio voluntario injusto, & mutilatione commissa post ingressum in Religionem, & hæresi occulta; *Ibid. num. 29. ad 40. & verb. Irregularitas, art. 3. à num. 17. ad 2. & verb. Prælati Regul. num. 30.*

Confessarii Regulares possunt in foro conscientie absolvere seculares ab omnibus casibus, & censuris reservatis Papæ, exceptis contentis in Bulla Cœnæ, & casibus reservatis Episcopis in suis respective diocesis; Et exceptis intra Italiam, & extra Urbem aliis sex, dictis Clementinis; *Ibid. num. 41. ad 47.*

In articulo, & periculo mortis quilibet simplex Sacerdos non approbatus, quamvis sit excommunicatus; degradatus, irregularis, apostata &c. si non

adsit alius Confessarius, potest quoslibet Fideles à quibusvis casibus, & censuris, etiam quomodocumque reservatis absolvere; *Ibid. num. 48. 49. 50. & verb. Moribundus à num. 32. ad 35.* Contraria tamen sententia solidis innititur fundamentis; *Ibid. in nov. add. ad num. 48.*

Si in periculo, & articulo mortis adsit Confessarius approbatus promptus ad Confessionem excipientem; probabilis non potest simplex Sacerdos absolvere; *Ibid. num. 51. & 52. & verb. Jurisdictio numer. 38.*

Absoluti in articulo mortis, seu periculo à casibus reservatis, qui habeant annexam censuram, si convalescant, tenentur Papæ, vel Episcopo respectivè se presentare mandata ipsius humiliter suscepturi, & parti lesæ, prout justitia suaserit, satisfacturi, aliter reincedunt in excommunicationem; secus autem, si reservati nullam habeant annexam censuram; *Ibid. num. 53. ad 56.*

Absoluti in tali periculo à casibus reservatis habentibus annexam censuram, licet non indigeant nova absolutione, possunt tamen adhuc urgeri à Superiore, qui potest contra eos procedere, donec etiam pro foro externo absolutionem obtineant; *Ibid. num. 57. & verb. Excommunicatio, art. 7. num. 4.*

Absolutio non potest dari extra articulum mortis à Sacerdote non approbato, & non habente Jurisdictionem, & numquam à Laico; *Ibid. num. 58. 59.*

Absolutio facultas delegata non potest subdelegari. Absolutio non potest dari à simplici Sacerdote non approbato, neque pro solis peccatis mortalibus dubiis, nec pro solis venialibus; *Ibid. num. 60. 61. 62.*

Quid importent absolutiones Generales, quas Prælati Regulares in fine Visitationis, & in quibusdam anni solemnitatibus dare consueverunt suis subditis Religiosis, & quid absolutiones in articulo mortis dari solitæ moribundis, ac quid absolutiones, quæ dantur à Prælati, seu Præsidibus ante electiones Capitulares? *Vide verb. Prælati Regulatis à n. 67. ad 73.*

Absolutio à censuris contractis ex causa violatæ Immunitatis à quibus dari possit, vel non? *Vide verb. Immunitas, art. 3. à num. 142. ad 152.*

Absolutio ab excommunicationibus à quibus dari possit, vel non? *Vide verb. Excommunicatio, art. 7. per tot.*

Absolutio ab excommunicatione Canonis, à quibus dari possit, vel non? *Vide verb. Excommunicatio, art. 12. per tot.*

ABSOLUTIO quibus dari possit, vel non.

Absolutio dari potest moribundo, qui petit Confessionem, licet ipso adveniente jam obmuerit, & nulla dare possit signa poenitentia, & sub conditione, etiam moribundo, qui nullum poenitentia signum dedit, nec dare potest, si probe, & christiane vixerit; *Vide verb. Absolutio, art. 2. num. 1. ad 7.*

Confirmatur hæc Auctoris sententia à novo Correctore contra P. Concinnam; *Vide ibid. in Nota.*

Absolutio dari potest ei, qui est in occasione proxima involuntaria, nec est in sua potestate eam remove-re; dummodo tamen vitare conetur periculum formale peccandi per actus proprios; secus autem de eo, qui est in voluntaria, nec vult eam, cum possit, deserere, licet sub prætextu &c. *Ibid. num. 8. ad 13.*

Absolutio dari non potest consuetudinario, & recidivo, qui semper habitur in iidem peccatis sine ulla spe emendationis, nec fecit, quantum in se est, pro tali consuetudine peccaminosa defenda; è contra vero, si cum aliqua emendatione, & conatu ad eandem; *Ibid. num. 14. 15.*

Cum recidive peccata fiunt ex sola fragilitate intrinseca, potest poenitens toties absolvi, quoties Confessarius judicat eum serio dolere, & proponere imposterum se emendare; *Ibid. num. 18.*

An sint absolvendi necne illi consuetudinarii, seu

recidivi, qui in aliqua confessione minorâ asserunt peccata, & in aliâ majorâ, & sic vicissim longo tempore sua peccata continent, & quomodocumque procedendum; *Ibid. num. 19.*

Absolutio dari non debet, sed differenda illi, qui propria culpa, & negligentia ignorat principia mysteria Fidei, & alia scitu necessaria ad salutem; *Ib. num. 20.*

Absolutio dari nequit à Confessario suo Complici in peccato carnis: Et si detur, est nulla. Et Confessarius audens eum absolvere, incurrit Excommunicationem Papæ reservatam; *Vide verb. Complex peccati à num. 1. ad 3. ac ibid. num. 4.* etiam de complici in quocumque alio peccato mortali non carnali.

Confessarius potest absolvere, & dispensare poenitentem, quamvis ante executionem dispensationis obtentæ iterum copulam illicitam habuerit cum eadem sorore femina, quam ducere intendit; secus autem si post dispensationem nondum executam iterum copulam haberet, non cum eadem dicta sorore, sed cum alia persona intra secundum gradum conjuncta femina, quam ducere intendit; *Vide verb. Instructio Parochorum, num. 33. 34.*

ABSOLUTIO quomodo, & sub qua forma dari possit, & debeat, vel non.

Absolutionis sacramentalis verba necessaria, & sufficientia assignantur, ac quid tutius in praxi tenendum digeritur; *Vide verb. Absolutio, art. 3. num. 1. ad 4.*

Absolutio est valida, sed illicita, si detur aliis verbis, quæ tamen non mutant sensum formæ ordinariæ, nec actum iudicii, & afferuntur variæ similes formæ; *Ib. num. 5. 6. 7.*

Absolutio autem data his verbis: *Ego te mudo à peccatis tuis,* vel consimiliter, à pluribus censetur insufficientis. Et peccaretur mortaliter, ut etiam extra casum necessitatis voluntarie relinquendo *Ego, & in nomine Patris, &c.* at nequidem veniale est aliarum precum rationabilis omissio; *Ibid. num. 8. 9.*

Assignatur digna praxis servanda in usuali administratione Sacramenti Poenitentia, uti quoque in urgente gravi necessitate; *Ibid. num. 10. 11.*

Absolutionis verba non præcisè, & unde indicant, & declarant poenitentem esse à Deo absolutum, sed vere, & per modum sententiæ judicialis important absolutionem poenitentis à peccatis loco Dei à Confessario velut à Judice pronuntiatam; aliter invalida est; *Ibid. num. 22. 23.*

Reprehenditur facultas Auctoris hæc in re definita; *Ibid. in nov. add. in Nota.*

Absolutio nequit dari absenti per nuntium, nec per literas, at ab uno potest dari pluribus simul, & absolutio esset virtualiter multiplex &c. *Ibid. num. 14. 15. 16.*

Similiter potest dari absolutio uni à pluribus simul, sed illicitè, exceptis quibusdam casibus; *Ibid. numer. 17. 19.*

Formula Absolutionis dandæ in articulo mortis omnibus personis utriusque sexus trium Ordinum S. P. N. Francisci, & benedictionis Papalis dandæ prædictis quatuor in anno diebus, quibus maluerint; *Vide verb. Indulgentia, art. 5. num. 65. 66.*

Formula Absolutionis Generalis dandæ omnibus prædictis personis in solemnitatibus, seu festis Domini Sabaoth, B. M. Virginis, omniumque Sanctorum, & Apostolorum Petri & Pauli, S. Patris Francisci, S. Clara, per totam majorem Hebdomadam, & in Festo S. Catharinæ Virginis & Martyris; *Ibid. num. 68.*

Alia quoad Absolutionem; *Vide verb. Confessarius, art. 1. in add. Aucto.*

ABSTINENTIA.

Abstinentia à carnibus est præcepta pro omnibus diebus Veneris, & Sabbati, pro Quadragesima, pro Quatuor anni temporibus, & variis vigiliis; *Vide verb. Abstinentia, num. 1. 2. 3. 4.*

Si vigilia incidat in die Dominica, non fit in ip-
 sis abstinentia, sed anticipatur in Sabbato, ut etiam
 anticipari debet feria IV. vigilia S. Joan. Bapt. si ca-
 dat in die Corporis Christi, & contra autem, si vi-
 gilia S. Mathæ occurat ultima die Bachanalium;
ibid. num. 7.

Si Nativitas D. N. J. Christi accidat in die Veneris,
 dispensantur omnes ab abstinentia carnis, ex-
 ceptis iis, qui tenentur voto, vel Regulari obser-
 vantia; *ibid. num. 8.*

Tempore Quadragesimæ adest præceptum absti-
 nendi, nedum à carnibus, sed etiam ab ovis, &
 lactiniciis; *ibid. num. 9.*

Abstinentia nimia à cibo, vel potu, vel somno impe-
 diens aliquem, ne postea suis possit fungi Officiis,
 est mala, & peccaminosa; *ibid. num. 10.*

Abstinentia ab omni cibo, & potu ultra terminum na-
 turalem septem, aut novem, aut ad summum un-
 decim dierum in iis, qui vitæ sanctimonia excellunt,
 constia facti veritate, censenda est supernatura-
 lis, & miraculosa, at dari potest etiam naturaliter;
ibid. num. 11. ad 14.

ABUSUS

Abusus præsupponit usum, & abuti quid sit, ac quid
 abutens sibi mereatur; *Vide verb. Abusus, n. 1. 2.*

Abusus est facere Processionem cum Sanctissimo Sa-
 cramento de nocte feria quinta, & sexta majoris
 hebdomadæ; *ibid. num. 3. & verb. Processiones, nu-
 mer. 63.*

Abusus est, ut Superior monasterii, licet habeat Ju-
 risdictionem spiritualem, & temporalem, faciat an-
 te se deferri crucem more Archiepiscoporum; *ibid.
 num. 4.*

Abusus est, ut Canonici Clerici, vel Subdiaconus
 antiquior præferatur Canonico Presbytero modernio-
 ri; *ibid. num. 5. & verb. Canonici, art. 7. num. 25.*

Abusus antiqui qualiter eliminandi? *ibid. num. 6. &
 verb. Resolutiones Sacrar. Congreg. num. 52.* Nec
 non secularium, ac claustralium abusus enumeran-
 tur; *ibid. num. 7. 8.*

Abusus in Baptismo, Confessione, Eucharistia, Matri-
 monio, Ordine, & Sacra scriptura, pœna, quæ sit?
Vide verb. Pœna, art. 2. num. 31. ad 49.

ACCEPTILATIO quid sit, & quando valeat? *Vide
 verb. Solutio à num. 41. ad 45.*

ACCEPTIO Personarum.

Acceptio personarum quid sit? *Vide verb. Acceptio per-
 sonarum, num. 1. & in nov. addit. num. 4.*

Qui in iudiciis, concursibus &c. antepositum unum
 alteri, & alii confert, quod isti ex merito justitiæ de-
 betur, committit grave peccatum acceptiois perso-
 narum; *ibid. num. 2.*

Ad peccatum acceptiois personarum necessarium
 est, quod res uni potius quam alteri debeatur quali-
 cumque justitiæ debito; *ibid. num. 3.*

Querelæ Bracharensis Archiepiscopi coram PP.
 Tridentinis contra acceptiones Personarum in ben-
 eficiis ecclesiasticis conferendis; *ibid. in nov. addit.
 num. 5.*

Peccant contra justitiam distributivam qui omisso
 digniore eligunt dignum per acceptioem personæ;
ibid. in nov. add. num. 6.

Patroni etiam laici omnia acceptioem personæ eli-
 gere tenentur digniore; *ibid. in nov. add. num. 7.*

In foro tamen externo ad vitandas lites præsentatio
 Patroni per acceptioem personæ de digno omisso
 digniore irritari nequit; *ibid. in nov. add. num. 7.*

Unde desumenda sit major capacitas, & quomodo
 de ea inquirendum ad vitandam personarum accep-
 tioem, ut beneficium digniori conferatur; *ibid. in
 nov. add. num. 8.*

Quam grave delictum sit acceptio personarum in

collatione beneficiorum; *ibid. in nov. addit. supra
 num. 8. & 9.*

ACCESSIO

Accessio, seu adjunctio, quando dicitur pro acquirendo
 rerum dominio; *Vide verb. Dominium, art. 3.
 num. 13.*

Si annullo accedat, seu conjugatur gemma, si
 vesti intextatur purpurea, gemma, & purpura, spec-
 tabunt ad Dominum illius; cuius erat annulus, &
 vestis, cum obligatione tamen reddendi alteri assi-
 mationem rei suæ; *ibid. num. 55.*

Alia quoad Jus accessionis; *Vide ibid. à num. 16.
 ad 19.*

ACCESSORIUM

Accessorium naturam sequi congruit Principali, ac
 idem utriusque iudicium; *Vide verb. Accessorium,
 num. 1. & 2.*

Quomodo accessorium à principali in diversis ca-
 sibus & circumstantiis distinguitur; *Vide verb. Ac-
 cessorium in nov. add. num. 7. ad 12.*

Accessorium non alterat principalem dispositionem, sed
 illi omnino famulatur, ac videtur concessum, cui
 est concessum principale; *ibid. num. 3. & 4.*

Accessorium non tenet, si non tenet principale, ad
 quod sequitur, & congruit principali deficiente; *ibid.
 num. 5. & 6.* Ea enim omnia, quæ accessionis locum
 obtinent, omnino extinguuntur, ubi principalis cau-
 sa vel ab initio, vel ex post facto non subsistit;
ibid. in nov. add. num. 13.

ACCUSARE qui possit, vel non.

Exceptis quibusdam infra assignandis, omnes ac-
 cusare possunt criminaliter in causis propriis: In de-
 fendendis injuriis sibi illatis, & morte suorum pro-
 pinquorum. In crimine hæresis, sacrilegii, beneficii,
 seu magiz, assassiniæ, & grassationis per vias pu-
 blicas falsæ monete, simoniæ, læsæ majestatis, si-
 millibusque aliis criminibus atrocissimis; *Vide verb.
 Accusare à num. 1. ad 9.*

Non possunt tamen neque in supradictis accusare.
 1. Mente capti, & furiosi. 2. Excommunicati. 3. Ca-
 pitales inimici. 4. Clerici, & Religiosi, præsertim si
 esset infingenda pœna sanguinis; *ibid. num. 10. ad 13.*

Clerici tamen, si pro arcenda sua, & suorum in-
 juria, vel pro utilitate, & defensione suæ Ecclesiæ
 esset necessaria accusatio, deberent expresse se po-
 testari contra pœnam sanguinis ad vadendam irregu-
 laritatem; *ibid. num. 14.*

In aliis causis, & criminibus accusare non pos-
 sunt. 1. Excommunicati. 2. Infantes, viles, & crimi-
 nosi. 3. Pagani, Hæretici, & Judæi non possunt
 Christianos accusare. 4. Inimici capitales, & graves.
 Item cohæbitantes, & frequenter versantes cum ini-
 micis accusati. 5. Omnes illi, qui subornati aliàs fal-
 sum testimonium dixerunt, vel pecuniam ad accusan-
 dum, vel non accusandum acceperunt, sicuti etiam
 pauperes non notæ bonæ famæ. 6. Jam accusati de
 aliquo delicto, nisi prius se innocentes probaverint.
 7. Liberi accusare non possunt parentes, nec e contra.
 Nec fratres, nec sorores adinvicem, nec liberi
 patronum, aut ejus hæredem. 8. Clerici & Religiosi,
 qui tamen possunt accusare suum Prælatum. 9. Fu-
 riosi, & mente capti. 10. Impubes sui pupilli, &
 mulieres. 11. Milites, & Magistratus. 12. Laici non
 admittuntur ad accusandos Clericos, nisi tamen Lai-
 cus injuriam sibi, & suis à Clericis illatam prose-
 quatur; *ib. n. 15. ad 29. in nov. add. n. 4. & seqq.*

Inter eos, qui accusare non possunt, sunt infames
 Juris; *ibid. in nov. add. num. 33.*

Pauperes accusare non possunt, etsi bonis mori-
 bus sint præditi; *ibid. in nov. add. num. 34.*

Filiumfamilias accusare posse, dummodo pater
 consentiat, nonnulli sentiunt; *ib. in nov. add. n. 35.
 & seqq.*

Servi de iis tantum criminibus accusare possunt,
 de quibus permixtum est omnibus accusare; *ibid. in
 nov. add. num. 38.*

Num servò permixtum quoque sit accusare domi-
 num de suis criminibus, de quibus permixtum est om-
 nibus accusare; *ibid. in nov. add. num. 39.*

Num familiares & domestici, adeoque & uxor ac-
 cusare possint patrem familiæ, & maritum; *ibid. in
 nov. add. num. 42. & seqq.*

Cujusnam ætatis esse debeat Accusator; *ibid. in
 nov. add. num. 40. & seqq.*

Parochiani, & Patronus ecclesiæ de crimine civili-
 ter agere possunt contra Rectorem parochiæ, vel be-
 neficium, ut amoveatur à beneficio; *ibid. num. 30.*

Singulares qualitates requiruntur in illo, qui Epis-
 copum accusare intendit; *ibid. in add. num. 15.*

ACCUSARI qui possint, vel non.

Accusari non possunt; Primo infantes, furiosi, & men-
 te capti; & quid de Minoribus doli capacibus? *Vide
 verb. Accusari, num. 1. 2.*

Secundo accusari non possunt nec illi, qui ante
 plures annos delictum commiserunt, & illud jam
 præscriperunt, exceptis tamen quibusdam; *ibid. nu-
 mer. 3. ad 6.*

Tertio semel accusati, & jam absoluti, iterum ac-
 cusari non possunt de eodem crimine: Idemque tamen
 habenda advertentia; *ibid. num. 7. 8.*

Quarto absentes non possunt accusari, & senten-
 tiari; possunt tamen accusari, ut à Judice legitime
 citentur; *ibid. num. 9.*

Quinto accusari non possunt Magistratus tempo-
 rales, vel Præsides, aut Legati Provinciarum du-
 xante eorum officio, nisi delinquant circa officium,
 vel crimen notorium sit; *ibid. num. 20. & in nov.
 add. num. 1.*

Sexto accusari non possunt christiani ab Infideli-
 bus, Hæreticis, & Judæis; nec denique accusari
 possunt, qui superiores non sunt agnoscunt; & Ac-
 cusatio contra Prælorem, seu Superiores non de faci-
 lili admittenda; *ibid. num. 11. 12. 13.*

Si crimen pluribus Legibus vindicatur, accusatus
 ex una lege, accusari & reus fieri non potest ex alia
 ob idem crimen admissum; *ibid. in nov. add. num. 2.*

Servi accusati de delicto non sunt immunes ab ex-
 traordinaria pœna, si crimini sit adnexa pœna, quæ
 solos civis & liberos afficere potest; *ibid. in nov.
 add. num. 16.*

ACCUSATIONIS definitio & etymon; *Vide verb. Ac-
 cusatio in nov. add. num. 31.*

ACCUSATOR ad quid teneatur.

Accusator tenetur se subscribere ad pœnam talionis, &
 tenetur probare crimen, quod objicit, ac subire
 pœnam talionis; *Vide verb. Accusator, num. 1. 2. 3.*

Isti tamen nostris temporibus videtur hanc pœ-
 nam talionis abisse in desuetudinem; Si quis tamen
 esset convictus, quod innocentem vere, & malitiose
 accusasset, deberet adhuc puniri pœna talionis;
Vide ibid. num. 4.

Accusator nedum in scriptis tenetur dare accusationem,
 sed præter scripta debet in persona se conferre ad Ju-
 dicem, nec libello jam oblato potest amplius desistere
 ab accusatione; bene vero ante, *ibid. num. 5. 6. 7.*

Accusator tenetur ad expensas, si accusatus se purget,
 & ob pecuniam puniendus est exilio, vel durius, &
 tenetur restituere, nec unquam potest esse Judex
 aut testis; *ibid. num. 8. 9.*

Accusans Clericum, si non probat per tres, vel saltem
 duos testes, excommunicatur; *ibid. num. 10.*

Tria, & quænam erant, quæ olim ab accusatore
 de jure Romanorum præstari debebant; *Vide ibid.
 in nov. add. num. 11.*

Onus incumbit accusanti probandi delictum, &
 quomodo illud probetur; *ibid. in nov. add. num. 12.*

Quænam pœna esset ex Sen. C. Turpilliano iis, qui
 oblato jam libello accusationem desererent; *ibid. in
 nov. add. num. 17. & seqq.*

A Sen. C. Turpilliano exceptæ feminæ minores;
ibid. in nov. add. num. 21.

ACCUSATUS

Accusatus fatigandus non est, si accusator non sit le-
 gitimus, nec debet puniri, nisi convincatur; *Vide
 verb. Accusatus, num. 1. & 2.*

Accusatus non potest alium accusare nisi prius se pur-
 get à crimine & pendente accusatione non potest esse
 testis, nec tenetur respondere, nisi vocetur; *ibid.
 num. 3. 4. 5.*

Accusato danda sunt omnia capitula, in quibus ac-
 satur, nomina, & dicta testium, ut possit se defen-
 dere, excepto casu hæresis; *ibid. num. 6.*

Accusatus, etiamsi non sit convictus, vel accusator de-
 ficiat, adhuc tenetur se purgare canonicè; & tunc,
 si deficiat, habetur ut reus; *ibid. num. 7. 8.*

Bona fama accusati, non solum facit præsumptionem
 innocentie, sed abstergit præsumptionem contra-
 riam; *ibid. num. 9.*

Accusatus non tenetur veritatem fateri Judici, etiamsi
 interrogetur sub juramento, quando non servato Ju-
 ris ordine hic dato interrogat, & traditur, qualiter
 in occultanda ei veritate perjurium evitari valeat;
ibid. num. 10. 11.

Accusatus tenetur fateri crimen Judici legitimo, & ser-
 vato juris ordine interroganti, & præcipienti sub ju-
 ramento de dicenda veritate maxime in delictis non
 inferentibus pœnam capitalem &c. *ibid. num. 12. ad
 16. Quinimo etsi de inferentibus pœnam capitalem
 sit causa; ibid. num. 18. ad 24.*

Accusatus, seu reus, qui crimen semel negavit injuste,
 & cum juramento, ac teneatur illud confiteri post
 latam sententiam, vel saltem ante, aut in articulo
 mortis; *ibid. num. 24. ad 28.* Illum teneri probabilius
 est; *ibid. in not. noviss. ad num. 28.*

Accusatus, seu reus, qui metu vel vi tormentorum
 mentis sibi falsum crimen impositum, ob quod sit
 morte plectendus, tenetur se retractare, si hoc pro-
 desse queat; secus autem si è converso, & quid ei
 consulendum; *ibid. num. 29. 30.*

Accusatus ex præsumptione falsa, à Judice interrogatus
 non tenetur confiteri propositionem veram, ubi ista
 confessio, condemnandus esset in foro externo de cri-
 mine, aut debito, ad quod revera in foro conscientie
 non tenetur; *ibid. num. 31. ad 42.*

Accusatus, seu reus interrogatus à Judice, ut sub ju-
 ramento dicat, quantum mercis v. g. apud se retineat,
 excusatur à perjurio, etiamsi cum juramento
 neget partem mercis, ne solvat gabellam evidentem
 injustam, supposito quod in iis circumstantiis non
 interrogetur legitime; *ibid. num. 43.*

Judex non potest ab accusatis, seu reis criminaliter
 inquisitis exigere juramentum, dum judicialiter
 uti principales examinantur; *Vide verb. Juramentum,
 art. 1. num. 56. verb. Judex, num. 65. & verb. Reus,
 num. 26.*

In pluribus erravit Auctor in hac materia, quæ
 à Correctore, refellendo contraria, repræhenduntur;
*ibid. in Nota. * Verb. Accusatus, & not. noviss. ibid.*

Accusatus de crimine publico ex jure civili prohibetur
 accusare non modo accusantem, sed etiam illum filium,
 patrem, vel matrem; *ibid. in nov. add. n. 44.*

Quando aliquis de uno crimine accusatus & abso-
 lutus iterum de eodem accusari valeat, nec ne; *ib.
 in nov. addit.*

Accusatus & absolutus in ecclesiastico foro potest ite-
 rum in foro laicali accusari, quoties delictum sit mix-
 tum; *ibid. in nov. addit.*

Intra quantum tempus Accusatus & absolutus ab
 observatione iudicii iterum accusari possit novis de-
 tectis argumentis; *ibid. in nov. addit.*

Ab accusato facienda est super delicto transactio cum

cum omnibus habentibus jus accusandi, ut ita vite-
tur periculum novæ accusationis; *ibid. in nov. add.*
Accusatus morte, vel alia corporali pena plecti non
potest, si transactio rite sit inita inter accusatum
& accusatorem lite pendente ante sententiam, vel
saltem pendente appellatione; *ibid. in nov. add.*

ACEDIA.

Acedia ut sic tripliciter sumi potest, & assignatur, &
solum tertio modo sumpta est peccatum; Vide *verb.*
Acedia, *num. 1. 2.*
Acedia tertio modo capta quid sit, & quotupliciter
accipiatur; *ibid. num. 3. ad 6.*
Acedia generaliter sumpta potest esse peccatum mortale,
vel veniale, & assignatur quando unum, & quan-
do alterum, & specialiter accepta est ex genere suo
mortale, si plene voluntaria: potest tamen quando-
que esse solum veniale; *ibid. num. 7. ad 9.*
Acedia filiz sunt malitia, rancor, pusillanimitas, des-
peratio, torpor, & evagatio; ac omnium quidditas,
& peccati qualitas aperitur; *ibid. num. 10. ad 16.*

ACOLYTHATUS.

Acolythatus quid sit, quæ ejus materia & forma; quan-
do institutus, & quæ ætas ad ipsum; Vide *verb.* Or-
do, *art. 1. ad num. 37. ad 39. & art. 2. num. 39.*

ACOLYTHUS.

Acolythus idem ac Ceroferarius, ejusque assignatur
officium; Vide *verb.* Acolythus, *num. 1. 2. 3.*
Acolythi unde dicti; *ibid. in nov. add. num. 7.*
Quodnam olim fuerit officium & munus Acoly-
thorum; *ibid. in nov. add. num. 7. & 8.*
De antiquitate Acolythorum; *ib. in nov. add. n. 8.*
Acolythi, sive alii Clerici in Minoribus non sunt assu-
mendi ac cantandam epistolam, vel evangelium,
etiã sit penuria Diaconorum, & Subdiaconorum,
& contra facientes debent puniri; *ibid. n. 4. & 5.*
Acolythus, seu alius Clericus, qui solemniter cantat
epistolam cum tunica, & reliquis sacris vestibus,
sed absque manipulo, debet petere dispensationem
irregularitatis ad cautelam, & idem est de non Dia-
cono, qui cantat evangelium sine stola; *ibid. n. 6.*

ACTIO.

Actio commodati, & actio contraria commodati quid
sint, & quibus competant; Vide *verb.* Commo-
datum *ad num. 29. ad 35.*
Actio Empti & Venditi quid sit, & quibus competat;
Vide *verb.* Emptio, *art. 1. ad num. 1. ad 6.*
Actio redhibitoria, & actio æstimatoria quid sint, ad
quæ dentur, & quibus competant; Vide *ibid. ad*
num. 26. ad 22.
Actio Locati, & Conducti quid sit, ad quæ detur, &
quibus competat; Vide *verb.* Locatio *ad n. 82. ad 84.*

ACTOR.

Actor dicitur is, qui petit, & ad judicium provocat,
eique incumbit onus probandi; & eo non probante,
Reus absolvitur. Vide *verb.* Actor, *num. 1. 2. 3.*
Actor petens rem ex certa causa, si causam non probet,
succumbit, non tenetur tamen jurare, si plene pro-
bet; *ibid. num. 4. 5.*
Actor tenetur sequi forum rei, & non potest mitti in
possessionem, absente reo, nisi causa custodiæ, si
lite non contestata reus est contumax; *ib. n. 6. ad 8.*
Actor obtinens possessionem coram Judice non tenetur
coram eo respondere de proprietate, si sit alterius
fori; *ibid. num. 9.*
Actore, & reo ejusdem civitatis existentibus, neuter
convenitur extra eam; *ibid. num. 10.*
Actor non admittitur ad litigandum, nisi det libellum

in scriptis, & citatus non comparens in termino, te-
neatur ad expensas eousque factas à reo; *ib. n. 11. 12.*
Actor non potest exigere à reo scripturas contra reum;
& ei non licet, quod nec reo licet; *ib. num. 14. & in*
nov. add.
Actor excommunicatus non potest agere; Immo à Ju-
dice est repellendus ex officio, etiã si reus non oppo-
nat; Potest tamen in judicio conveniri, & debet per
alium in judicio respondere; *ibid. num. 17. 18.*
Favorabiliores in jure sunt rei, quàm actores, &
in quibus præsertim rebus; Vide *ibid. in nov. addit.*
num. 19. 20.
Actoris conditio in causa mellor fieri potest post litis
contestationem, nequaquam deterior; *ib. in nov. add.*
Actor nequit à judicio incepto pro libitu desistere; *ibid.*
in nov. add.

In judicio in vim *Legis Diffamari*, is, qui primo
provocat, est reus; *ibid. in nov. add. num. 21.*
Actor in libello debet obligationis causam deducere, &
illum Judici offerre, & Reo, sive parti intimare; *ib.*
in nov. add. num. 22.
Si Actor instantiam deserat, non est audiendus
nisi reo expensas obtulerit; *ib. in nov. add. n. 23.*
Quando, & quomodo, si novum judicium insti-
tueret velit actor, teneatur expensas reo reficere; *ib.*
in nov. add.

A D A M.

Adam si hodie viveret, non posset cum aliqua Matri-
monium contrahere; Vide *verb.* Impedimenta Matri-
monii, *art. 1. num. 43.*
Adam, & Eva quando, quomodo, & ubi formati, &
varia alia de ipsis; Vide *verb.* Mundus *ad n. 24. ad 11.*
Adam, & Eva qua die, & hora comederint de fructu
vetito, qua item expulsi sint de Paradiso; *ib. n. 43.*
ad 45.
Adam, & Eva à Paradiso ejecti, quam regionem inco-
luerint, & ubi tumulati fuerint; *ib. ad n. 52. ad 55.*
Adam, & Eva quot filios genuerint; *ib. num. 49.*

A D J U N C T I.

Pro Adjunctis debent initio cujuslibet anni eligi à
Capitulo duo de gremio Capituli, & ad quid; Vide
verb. Adjuncti, *num. 1.*
Electioni Adjunctorum tamquam Conjudicum utrum
assistat, an resistat jus commune; *ibid. in nov. add.*
num. 40.
Unum tantum debet esse utriusque votum, & alter
potest Episcopo accedere; & quid si ambo ab Epis-
copo discordent; *ibid. num. 2. ad 4.*
Capitulum ecclesiæ in cathedrale erectæ post Tri-
dentinum, quæ prius non erat exempta, sed in omni-
bus Episcopo subjecta, nequit habere Adjunctos, seu
Conjudices; *ibid. num. 5.*
De mandato Concilii Tridentini tenetur Capitu-
lum initio cujuslibet anni duos sui ipsius eligere, qui
cum Episcopo contra Capitulares procedere debeant,
& electi juramentum præstare tenentur; *ibid. num. 6.*
7. 8.
Si Capitulum uti supra non elegerit, potest Epis-
copus procedere per se solum; dummodo prius illud
moneat; *ibid. num. 9.*
Episcopo nolente, vel non valente contra Capitu-
lares delinquentes procedere, non devolvitur Juris-
dictio ad Adjunctos, nec è contra istis volentibus &c.
devolvitur ad Episcopum, sed ad Superiorem; *ibid.*
Ut valeant sententiæ, & decreta in casibus hujus-
modi, sunt exprimentia, & pronuntianda sub nomine
simultaneo Episcopi, & Adjunctorum; ibid. num. 12.
Solum autem Episcopus sine Adjunctis poterit in
principio ad informationem summariam, & necessa-
riam detentionem rei procedere in criminalibus ex
inconvenientia provenientibus &c. quando de fuga ti-
metur, ac etiam solum potest, si totum Capitulum de-
liquerit; *ibid. num. 13. 14.*
Si reperitur unus in Capitulo, qui non deliquerit,
iste

iste procedet simul cum Episcopo, cum restrictione
tamen, quæ assignatur; *ib. n. 15. 16.*
Potest etiam sine Adjunctis visitare corpus eccle-
siæ cathedralis, & Sacramentum, reliquias, cetera-
que ad cultum divinum destinata; *ib. n. 17.*
Potest etiam visitando sine Adjunctis peccata; &
excessus Capitularium corrigere, punire, & emen-
dare; *ib. num. 18.*
Potest etiam sine Adjunctis procedere in personas
Capitulares delinquentes in exercitio curæ animarum,
quam obtinent extra ecclesiam capitularem; *ib. num.*
ex errore 20. sed vere 19.
Potest etiam sine Adjunctis procedere ad privati-
onem Canonicorum ex causa, quod Ordines suis
præbendis annexos non susceperint. Vide *ib. num. 20.*
circa medium.
Potest sine Adjunctis exigere rationem administra-
tionis operum piorum ad Curam Capituli spectan-
tium dummodo non procedat ad privationem, vel
alias criminaliter in forma judicii; *ib. n. 21.*
Episcopus potest sine Adjunctis procedere contra
Capitulares ob non residentiam, dummodo non pro-
cedat ad privationem; necnon alia sine illis potest,
quæ referuntur; *ib. n. 21. ad 26.*
Nequit Episcopus sine Adjunctis procedere contra
Coadjutores Canonicorum Cathedralis, si ex forma
Coadjutorie colligatur ipsi Coadjutori concessa fuisse
omnia privilegia, quæ habent Canonici, & alia,
quæ opponuntur; *ib. n. 27. ad 30.*
Episcopus duarum cathedralium conjunctarum po-
test in qualibet ipsarum maluerit tribunal erigere,
ibique procedere in causis Capitularium cum suis
respective Adjunctis, non obstante consuetudine im-
memorabili in contrarium; *ib. num. 31.*
Episcopus in visitatione, & causis capitularium
potest uti suo proprio Notario: Dummodo non sit
suspectus Capitulo, & assumere suum proprium Fis-
calem, vel alium, si hic habeatur suspectus; *ibid.*
num. 31. 32. 33.
Adjuncti possunt esse omnes qui sunt de Capitulo, etiam
dignitates obtinentes in eadem Ecclesia, licet Capitu-
lares non sint; *ib. n. 35. & 36.*
Adverte, quod in adjunctos eligi non possunt ni-
si ii, qui vere sunt de Capitulo, unde Beneficarii,
qui assisi dicuntur, eligi in adjunctos non possunt;
ib. in nov. add. n. 2. & 3.
Adjuncti, si ea de causa sine fraude tempore Divi-
norum Officiorum absint, priandi non sunt quotidia-
nis distributionibus; *ib. num. 37.*
Cum istis duobus adjunctis à Concilio præscriptis
nedum Episcopus, sed etiam ejus Vicarius procedere
potest contra Capitulares, & etiam Vic. Capitularis,
Sede vacante; *ib. n. 38. 39.*
Recusato Vicario Capitulari, non sunt ei dandi ad-
juncti, sed recurrendum est ad Capitulum, ut eligat
arbitros pro cognoscendis causis suspicionum, & al-
teri non suspecto causam deleget; *ibid. in nov. add.*
num. 43.
Alia vide tom. 10. in *Appendic. Decret. in Gnesnen.*
Gerunden. Exemptionis.

ADMINISTRATIO, ADMINISTRATOR.

Ordinarii locorum possunt exigere juramentum de
fidelitate administrandi ab Administratoribus loco-
rum, & legatorum priorum, ac rationes, & computa
administrationis, etiã Testator id inhuerit; Vide *verb.*
Administratio, Administrator, *n. 1. ad 5.*
Ab Ordinariis potest ordinari, quod Administra-
tores locorum priorum singulis annis rationem redde-
re teneantur, etiam de iis, quæ de Juris communis
dispositione visitari non possunt; *ib. n. 6. 7.*
Administratores priorum locorum etiam exemptorum
nullam rationem reddentes Episcopo posthac eam
reddere tenentur, & quid si eam aliis reddere con-
severunt; *ib. n. 8. 9.*
Ordinarii possunt compellere Syndicos, & Minis-
FERRAR. BIBLIOT. TOM. X.

teros monasterii Montisium Regularibus subjecti ad
exhibendos libros receptorum, & expensarum dicti
monasterii pro redditibus administrationis bono-
rum illius, etiam sine presentia Ministri Provincia-
lis, cui subest dictam monasterium, quatenus inter-
pellatus recuset interesse; *ib. ad n. 10. ad n. 11.*
Redditio rationis administrationis danda est Ordini-
nariis etiam à locis, quæ sunt sub immediata Regum
protectione, & ad hoc ut sint immunia à Visitatione
Ordinariorum, debent esse talia à primæva sua fun-
datione; *ib. ad n. 12. ad 18. & verb.* Confraternitates
art. 30. n. 6. ad 8. & 11. ad 13.
Ordinarii possunt cogere quoscumque Administratores
priorum locorum, & Ecclesiarum, immo etiam Cano-
nicos cathedralis ad exhibendos libros, & qualiter; *ib.*
ad n. 19. 20. verb. Confrat. *art. 3. n. 9.*
Et ad finem reddendi fideliter quotannis suos com-
putos, & rationes, tenentur omnes Administratores
conficere librum rationum, qui continet data, &
accepta &c. *ib. n. 21. 22. 23.*
Nec possunt ipsi Administratores exhibitionem lib-
rorum, & redditionem rationum faciendam Episco-
po effugere, prætextu quod soliti fuerint ipsos com-
putos, & rationes reddere aliis, & qualiter procedi
possit, si male se gesserint; *ib. n. 24. 25.*
Pro labore autem revisionis &c. nequeunt Episco-
pi aliquam mercedem, seu propinam exigere, non
obstante quacumque contraria consuetudine; *ibid.*
num. 26.
Regulares non debent, nec possunt esse Adminis-
tratores bonorum temporalium monasterium Mo-
nialium etiam sibi subjectarum; *ib. ad num. 27. ad*
num. 30.
Episcopus per se exigere potest, immo debet ra-
tionem administrationis à Vicario Capitulari, & ab
omnibus Officialibus seu Administratoribus, Sede va-
cante à Capitulo deputatis, ac illos in aliquo delicto
reptos punire, & juxta multos scienter, & negli-
genter, omittens non est immunis à gravi culpa; *ib.*
num. 31. 32. 33.
Designato à S. Sede Minore XXV. annis in futu-
rum ecclesiæ Præslem, eidem Administrator tam in
spiritualibus, quàm in temporalibus deputatur; *ib. in*
nov. add. n. 34. & seq.
Quænam sint facultates hujus Administratoris; *ib.*
in nov. add. n. 37. & seqq.
ADMIXTIO, seu commixtio pro acquirendo rerum do-
minio, quid sit, & qualiter differat à confusione; Vi-
de *verb.* Dominium *art. 3. n. 72. 73.*
Assignatur prima regula ad dignoscendum, ad
quem spectet rerum dominium in admixtione; *ibid.*
n. 76. & alia ad rem, ib. n. 77. ad 84.
ADOPTIO quid, & quotplex sit; Vide *verb.* Impedi-
menta Matrimonii *art. 1. ad n. 74. & verb.* Patria po-
testas *ad n. 19. ad 33. ubi multa ad rem.*

A D O R A T I O.

Adoratio, seu cultus quid sit; Vide *verb.* Veneratio
Sanctorum *num. 34.*
Adoratio, seu cultus, alia est mere civilis, seu politica,
& alia sacra, seu religiosa, & quæ utraque sit; *ibid.*
num. 35.
Adorationis sacræ, seu religiæ tres sunt species,
nempe *Latria, Hiperdulia, & Dulia*, & quæ singu-
le sint: Item alia absoluta, & alia respectiva; *ibid.*
num. 36. ad 40.
ADVENÆ, quibus legibus obligentur; Vide *verb.* Lex
art. 3. ad n. 28. ad 48.
ADULTERIUM quoad ejus esse, & divisionem.
Adulterium quid sit, & quotplex; Vide *verb.* Adulte-
rium *art. 1. n. 1. & 2.*
Item quid, & unde dictum adulterium; *ib. in nov.*
add. num. 8.
Quisnam Adulter & stuprator Jure Romanorum,
& Ecclesiæ Patres à marito quoque Adulterium in
Aa in-

innuptam committi constituerunt, *ibid.* in *nov. add.* num. 10.
 Distinctio adulterii in duplex & simplex in foro fori nullam vim habet, *ibid.* in *nov. add.* n. 11. & 12.
 Adulterium dividitur etiam in verum, & præsumptum, *ibid.* in *nov. add.* n. 13.
 Adulterium si sit duplex, est necessario in Confessione aperiendum, & qui concumbit cum conjugata, etiam consentiente marito, committit adulterium; ut etiam qui accedit ad suam uxorem putans se accedere ad alienam, *ibid.* num. 3. 4. 5.
 Conjux in actu conjugali cum sua se morose delectans in alia velut præsente, addit speciem adulterii in Confessione explicandam; & adulterium etiam concupiscentia committitur, *ibid.* num. 6. 7.
 Quomodo à Lege Julia de Adulteris puniebatur ille, qui sive suæ, sive alienæ Ancillæ jungebatur, *ibid.* in *nov. add.* num. 14.
 Cum liberis jure Rom. adulterium committitur, *ibid.* in *nov. add.* num. 16.
 De adulterio cum vili fœmina, *ibid.* in *nov. add.* num. 17.
 Cum uxore injusta an adulterium committatur, & quænam sit apud Romanos injusta uxor, *ibid.* in *nov. add.* num. 20.
 Cum aliena Concubina adulterium non est, *ibid.* in *nov. add.*
 An cum sponsa adulterium committatur, *ibid.* in *nov. add.* num. 22.
 Si quis se junxerit cum ea, quam bona fide putabat solutam esse, quum vere nupta esset, stupri, non adulterii reus est, & contra, *ibid.* in *nov. add.* num. 23. & 24.
 Si quis duas simul uxores duxerit, num Stupri, vel adulterii species dicatur, *ibid.* in *nov. add.* n. 26.
 Multi licet adulteri non sint, puniuntur tamen adulterii pena, *ibid.* in *nov. add.* num. 27.

ADULTERIUM quoad ejus penas.

Adulterium semper fuit punitum gravissimis penis, quæ assignantur. Vide *verb.* Adulterium art. 2. à num. 1. ad num. 6.
 De variis apud varias gentes adulterii penis, & præsertim apud Romanos, *ibid.* in *nov. add.* num. 1. & seqq.
 Quibus penis adficerentur Adulteri medio ævo, *ibid.* in *nov. add.* num. 24.
 Hodie pro adulterio penæ plerumque leviores, *ibid.* in *nov. add.* n. 25.
 Clericus adulter non modo deponitur, sed etiam in monasterium detruditur, *ibid.* in *nov. add.* à 23.
 Jure Canonico aufertur adultero jus exigendi debitum conjugale, & conceditur, quod innocens possit facere divortium quoad thorum, & habitationem; dummodo fiat auctoritate Judicis Ecclesiastici, *ibid.* num. 7. 8.
 Propter adulterium adhuc uxor privatur dote, & maritus adulter donatione propter nuptias, sive dotalitio, *ibid.* n. 9.
 Per Jus Canonicum correctum est Jus civile; hinc non licet patri, aut marito occidere adulterum deprehensum in fragranti cum filia, aut uxore adultera, *ibid.* n. 10. ad 13.
 Maritus occidens propria auctoritate uxorem adulteram, neque excusatur totaliter à delicto etiam à Jure civili, sed pena adhuc afficitur aliqua, *ibid.* n. 14.
 De jactura rei familiaris uxoris, vel mariti in adulterio deprehensi, *ibid.* in *nov. add.* n. 26. & seqq.
 Recensentur causæ, propter quas mulier adultera non amittit dotem, *ibid.* in *nov. add.* n. 39.
 Adulterii accusatio quando perimitur, *ibid.* in *nov. add.* num. 40. & 41.
 Si mulier commisso adulterio defuncta sit, & hæredes ejus dotem repetant, maritus contradictionis modo objicere adulterium potest, atque ita dotis lucrum sibi tueri, *ibid.*

An maritus mulieris in adulterio deprehense prædefuncto ante institutum actionem illius hæredes repellere possint adulteram dotem repetentem, *ibid.* in *nov. add.* n. 43.
 An exponiti querelam criminalem adulterii à principio, competat civilis actio pro lucro dotis, *ibid.* in *nov. add.* num. 45.
 De potestate patris vel mariti occidendi in adulterio deprehensum, vel deprehensam, *ibid.* in *nov. add.*
 De accusatione adulterii, & effectu sententiæ, *ibid.* in *nov. add.*
 ADULTERIUM quoad casus, in quibus propter ipsum nequit fieri divortium.
 Primo nequit fieri divortium propter commissum adulterium, si uterque conjugum illud commiserit.
 2. Si ipse maritus prostituat uxorem, vel uxor cum consensu mariti adulterium committat.
 3. Si mulier nupsit alteri, ex quo vere creditur maritum suum fuisse mortuum.
 4. Si uxor ex errore concubuit cum altero viro latente in ejus lectum ingresso putans esse suum verum maritum, & contra.
 5. Nequit fieri divortium propter adulterium commissum à muliere vi oppressa, & omnino involuntarie.
 6. Si post adulterium viri sibi reconciliavit uxorem, vel uxor virum petendo, & reddendo debitum; Vide *verb.* Adulterium art. 3. à n. 1. ad 8.
 An in casu, quo maritus male, & injuste tractet uxorem, negando ei alimenta, & debitum conjugale, eamque de domo expellendo, & tunc ipsa adulterium committat, possit ipse Maritus divortium facere, *ibid.* num. 9. & 10.
 ADULTERIUM quoad varia respectu Adulteri & Adulteræ.
 Adulter accusatus de adulterio, lite pendente, non est privandus possessione, si tamen lite non contestata est contumax, potest excommunicari. Vide *verb.* Adulter. art. 4. num. 1. & 2.
 Adulter tenens concubinam pulsa uxore, vel ea retenta, si maritus eam non pellat, sed adhuc cum ea adultere vivat, debet excommunicari, *ibid.* num. 3.
 Adulter, qui ut suam libidinem libere, & sine obice expleat, procurat carcerari maritum alicujus vel consanguineus mulieris, est ultimo supplicio puniendus, & adulterans cum Judæa, vel Gentili excommunicatur, *ibid.* num. 4. 5.
 Adulter emendatus potest negare debitum, & dimittere uxorem, quæ perseverat in adulterio, & non vult se emendare, immo tunc tenetur eam dimittere, *ibid.* num. 6. 7.
 Adultera nec etiam mortuo marito potest matrimonium contrahere cum suo adultero, potest tamen post penitentiam; dummodo non fuerit causa mortis sui viri, *ibid.* num. 8. 9.
 Olim de civili & canonico jure absolute prohibita erant nuptiæ inter adulterum & adulteram, *ibid.* in *nov. add.* n. 11. ad 13.
 Postea restringi cepit prohibitio ad duos casus, & quinam sint, *ibid.* in *nov. add.* n. 14. & seqq.
 Adultera post penitentiam à viro recipienda est, & separata à viro propter adulterium perdit dotem, & dotalitium; & si impudice vivit, est punienda pena mortis, *ibid.* n. 10. 11. 12. Explicatur Auctor, *ibid.* in *nov. add.* num. 30. & 31.
 Adultera occidens fetum animum, seu natum infantem, excommunicatur, & punitur, ut homicida, & quid, si conjuges sint ambo adulteri, sed unus publice, & alter occulte, *ibid.* num. 13. 14.
 ADULTERIUM quoad obligationem Genitorum ratione prolis adulterinæ.
 Genitores adulteri tenentur præstare alimenta proli adulterinæ; si ipsa non habeat unde aliunde sustentetur, quamvis pro Jus Civile fuerit id vetitum. Vide *verb.* Adulter. art. 5. n. 1. ad 4.
 Mater tenetur alere prolem primo triennio, & post hoc triennium tenetur eam alere pater, donec sua industria se possit juvare, *ibid.* num. 5.
 Adulter sciens prolem esse suam, si adultera sit impotens

tenens ad restitutionem, tenetur ipse restituere impensa in alenda prole adulterina; & siña dotanda; & compensanda damna, quæ filii legitimi in divisione hæreditatis partuntur, & quid in dubio, *ibid.* n. 6. 7. 8.
 Adultera non tenetur cum periculo viæ, & magne infamie manifestare prolem spuriam ad reparanda damna legitimum, nec proles spuria tenetur credere Matræ assertanti non esse legitimam, *ibid.* n. 9. 10. 11.
 Adultera quando tenetur manifestare prolem spuriam ad reparanda damna legitimum filiorum, *ibid.* in *nov. add.* num. 19.
 Lepida cautela à matre adultera adhibita, ne indidividam prolem ex adulterio habitam indigitare compelleretur, num. 20.
 Adultera tamen tenetur quantum in se procurare omnimodiori modo, ut illatum damnum legitimis compensetur; & si nullo alio modo tale damnum compensari possit, tenetur proli spuria persuadere, ut statum ecclesiasticum, vel religiosum amplectatur, vel vitam colibem ducat, *ibid.* n. 12. 13.
 Parentes qui sine debitis modis, & cautionibus liberos suos exponunt clam ad hospitalia, &c. graviter peccant, si possint aliter eis providere: Excusantur tamen à culpa qui cum debitis cautionibus clam noctu exponunt ad hospitalia ad vitandam infamiam, seu quia nequeunt eos alere aliter, *ibid.* n. 14. & 15.
 Sed si divites sint, tenentur restituere hospitali, seu loco pio, vel cuiuscumque alteri expensas in prolem suam factas, *ibid.* n. 16. 17.
 An facta thori separatione propter uxoris adulterium tenetur maritus uxori inopi alimenta præstare, *ibid.* in *nov. add.* n. 17. 18.
 ADULTI quas dispositiones habere debeant ad recipiendum Baptismum valide, & fructuose; Vide *verb.* Baptismus art. 5. à n. 25. ad 34.
 ADVOCATI Officium quibus sit à Lege prohibitum. Advocati officium exercere prohibentur Pagani, Hæretici, & Excommunicati, Minores 17. annis &c. Vide *verb.* Advocatus art. 1. n. 1. & 2.
 Item Judices, vel Assessores non possunt in eadem causa esse advocati, necnon Clerici in sacris constituti, aut beneficium ecclesiasticum habentes nequeunt in foro seculari Advocatum agere, nisi in causis, quæ assignantur, *ibid.* n. 3. 4.
 Item Monachi, & Religiosi omnes, etiam Canonici Regularis, nisi pro utilitate sui monasterii, accedente simul mandato proprii Prælati Regularis, *ibid.* num. 5.
 Alii præterea sunt, qui advocati munus exercere nequeunt, quos Vide *ibid.* in *nov. add.* n. 8. & seqq.
 Advocati, qui postulare prohibentur ob bonum publicum, ne litigatorum quidem consensu postulare possint, *ibid.* in *nov. add.* n. 9.
 Is, cui uno in loco Judicis decreto Advocatum esse interdicitur sit, alio in loco, & coram alio iudice non prohibetur postulare, nisi concurrat infamie notata, *ibid.* in *nov. add.* num. 20.
 In foro autem ecclesiastico possunt Advocatum agere Clerici in sacris, & Beneficiati etiam pro laicis, nunquam tamen pro extraneis contra Ecclesiam; à qua est beneficium, *ibid.* num. 6. 7.
 De Clerico, qui Advocati munus contra ecclesiam exercet, *ibid.* in *nov. add.* n. 12. & seqq.
 De Advocato ecclesiasticum, *ibid.* in *nov. add.* n. 16.
 ADVOCATUS quid in exercitio sui officii licite possit, vel non, *ibid.* in *nov. add.* n. 17.
 Quid licitum vetitumque sit Advocatis; Vide *verb.* Advocatus art. 2. in *nov. add.* n. 18. & 19.
 Advocatus non potest suscipere patrocinium causa, quam cognoscit esse injustam, aliis graviter peccat, & tenetur ad restitutionem eæ, *ibid.* art. 2. n. 2. & 3.
 Et si causa Clientis à principio videbatur Advocato justa, vel saltem probabilis, aut dubia, & in progressu cognoscatur esse injustam, tenetur statim eam deserere, & Clientem suum inducere, ut à lite desistat, aut cum parte adversa componat, absque iudicamento ejus damno, *ibid.* num. 3. & 4.
 FRARR. BIBLIOTHEC. TOM. X.

Advocatus, qui propter negligentiam suam, ignorantiam, vel imprudenciam, causam à se susceptam male defendit, tenetur etiam ad restitutionem, & mortaliter peccat, si cum non sit idoneus, officium Advocati exerceat, *ibid.* num. 5. & 6.
 Sicuri etiam mortaliter peccat, & ad restitutionem tenetur, si causam sui Clientis pro viribus non defendat, & omittat negligenter, aut malitiose adducere jura, & fundamenta ad causam facientia, & necessaria, *ibid.* num. 7.
 Advocatus, qui contra debitam fidelitatem detegit adversario secreta, & fundamenta causæ sui Clientis, peccat mortaliter, & tenetur ad restitutionem, si propter hoc Clientis perdidit causam, quam fuisset victurus, *ibid.* num. 8.
 Immo Advocatus aperiens adversario secretas scripturas, & alia secreta sui Clientis, dicitur falsarius; & graviter peccat utrique simul, & semel interveniens, aut si in eadem causa velit esse Advocatus, & Index, *ibid.* num. 9. ad 12.
 Item peccat graviter Advocatus adducens scienter falsas leges, vel abrogatas, vel bonas malitiose in falsos sensus detorqueus, falsas scripturas, aut falsos testes producens, immo scienter utens falsis pro veris, falsi crimen incurrit, *ibid.* num. 13.
 Item peccat Advocatus plures causas accipiens, quàm juxta vires expedire possit, nisi Clientes de hoc moniti, attenta eximia Advocati peritia, sint contenti, *ibid.* num. 14.
 Advocatus graviter peccat, & ad restitutionem tenetur si cum præjudicio Clientum causarum expeditiones notabiliter ipsis in vitis disserat, vel falsis cavillationibus innixus querat superfluas, & non necessarias dilaciones in gravamen partis, *ibid.* num. 15.
 Immo in causa matrimoniali Advocatus procurans, vel causa malitiose differatur, vel ut matrimonium non sortiatur effectum, excommunicatur, *ibid.* n. 16.
 Advocato non licet pacisci cum suo Cliente de quota litis, id est, de dimidia, tertia, vel quarta parte ejus sibi attribuenda, si causam reportaverit, *ibid.* n. 17.
 Nec ipsi licet pacisci cum Cliente de pretio post inchoatam litem, sed vel ante ceptam, vel post finitam, nec potest cum Cliente aliquem contractum finire, alienas lites redimere, & causas litigiosas emere, aut convitilis, & probis Advocatum partis adversæ onerare, *ibid.* num. 18. ad 22.
 Item ei non licet pro arbitrio pretium exorbitans à Cliente exigere, sed solum moderatum, prout à Lege est taxatum, vel si non est taxatum à Lege, juxta praxim fori, & regionis, attenda magnitudinem, vel parvitate causæ, & laboris, *ibid.* num. 23.
 Advocatus tenetur egenis in extrema, vel gravi necessitate gratis patrocinari, immo ad hoc potest à Judice compelli sub pena pecuniaria, & etiam privationis Officii, ubi ad id reperitur deputatus, & stipendiat, *ibid.* num. 24. ad 26.
 Non tenetur tamen Advocatus pauperum patrocinium præstare gratis Viduis, & pupillis, si sint divites, nec ipsæ, sicut nec alii, tenetur esse laureatus, *ibid.* num. 27. 28.
 Advocatus antequam causam patrocinandam suscipiat ad quid tenetur. Vide *ibid.* num. 29. & 30.
 Advocatus in causis probabilibus, & dubiis quoad utramque partem potest suscipere patrocinandam quam maluerit, etiam minus probabilem; dummodo moneat Clientem de minori probabilitate, *ibid.* n. 30.
 Multa comoda & privilegia sunt Advocatis concessa, quæ recensentur, *ibid.* in *nov. add.* n. 41. & seqq.
 Multæ item prærogativæ Advocatis competunt circa salariam, quæ recensentur, *ibid.* in *nov. add.* n. 48. & seqq.
 De delictis, quibus Advocati se reddunt privilegiis indignos, *ibid.* in *nov. add.* num. 53.
 EDIFICIAN S.

BIBLIOTECA CENTRAL